

[Poul Dam.]

gerne sige, at jeg mener, dette er regeringens ret, og vi skal ikke beklage os over det. Men jeg må måske dog slutte denne del med endnu et citat, nemlig af, hvad den nuværende højtærede statsminister sagde ved den lejlighed — sp. 2916:

„Jeg forstår, at det ærede medlem“ — det var altså mig; dengang var vi ærede medlemmer endnu — „ikke har forudsætninger for at fatte, at andre mennesker har samme syn på parlamentets arbejdsform, hvad enten de sidder på ministerbænke eller på oppositionsbænke.“

Kun så meget om selve sagens behandling.

Om realiteten, de 18 år eller de 20 år, er der blevet sagt en del allerede. Jeg skal rekapitulere enkelte af argumenterne.

Det synes, som om hovedargumentet for at gå ind for de 20 år er frygten for vælgerne, frygten for, at man ved en folkeafstemning, som drejede sig om en valgretsalder på 18 år, ville få forslaget forkastet. Må jeg spørge: hvor er man henne, hvis vort folkestyre er kommet dertil, at folketinget ikke skulle turde tage den stilling, som man mener er rigtig, fordi man ikke har tillid til, at man kan forklare denne stilling på tilstrækkelig god måde for vælgerne? Hvor er vi henne, hvis man simpelt hen skal sige: „Vi mener egentlig noget, men det tør vi ikke fortælle vælgerne, for vælgerne vil ikke være enige med os“? Hvis det virkelig skal være alvor, kunne der måske være grund til at overveje en revision af hele det demokratiske system, for så mener vi åbenbart ikke så forfærdelig meget med det. Jeg tror ikke, der er nogen risiko for, at en folkeafstemning om 18 års valgret vil føre til forkastelse, medmindre man undervejs grundigt og regelmæssigt har fortalt vælgerne: „Naturligvis ved vi godt, at I ikke synes, vi skal have 18 års valgret, så derfor undrer det os slet ikke, hvis I stemmer nej til det; tværtimod — dermed har I givet os ret i det, vi har sagt hele tiden, nemlig at I egentlig er en smule reaktionære og gammeldags og ikke rigtig vil være med til fremskridtene.“

Det næste argument, man fremførte for 20 år, er den vidunderlige nordiske enhed. Jeg er på dette punkt mere interesseret i at vide, at der i alle de nordiske lande arbejdes for 18 års valgret. I samtlige lande, som jeg

kender til, der har 20 eller 21 års valgret, arbejdes der for at få den nedsat til 18 år. I denne situation er det meningsløst, at vi skal sige, at vi går til 20 år, fordi det er det, de andre hidtil er nået til; at de andre også arbejder med 18 års valgret, kommer os egentlig ikke ved, det behøver ikke at interessere os.

Endelig er der spørgsmålet om, at myndighedsalderen og valgretsalderen skal falde sammen — mest rørende fremstillet i forklaringen om, at man kunne risikere med 18 års valgretsalder at få medlemmer af det høje ting, som ikke havde ret til at leje en udlejningsbil. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det har vi allerede; vi har nemlig medlemmer, der ikke har kørekort, og som derfor ikke har ret til at leje en udlejningsbil. Det er den slags argumenter, som måske gør indtryk på dem, der ikke tænker sig så meget om, men som man da ikke vil have vi andre skal tage alvorligt. Myndighedsalder drejer sig om nogle ting, valgretsalder om noget andet.

Det forekommer mig at være ganske enkelt at sige, at valgretsalderen må hænge sammen med alderen for skattepligtens indtræden. Der er et fundamentalt demokratisk princip, der har spillet en rolle for hele den demokratiske udvikling i den vestlige kulturkreds, at man ved demokratiet fik fastslået folkets ret til at beskatte sig selv. I denne ret til at beskatte sig selv lå også, at alle, der skulle beskattes, skulle have adgang til at være med til at bestemme, hvordan skatterne skulle være, og hvordan de skulle anvendes. 18 år er ud fra dette fuldstændig klart og logisk: de 18-årige er skattepligtige, de skal derfor også være med til at bestemme, hvad skatterne skal bruges til. Der er flere grupper endnu, omend det er smågrupper, som er med til at betale skatter uden at have valgret. SF vil om få dage fremsætte en række lovforslag om ændringer i de forskellige valglove, hvorefter de grupper, der hidtil har haft vanskeligt ved at udøve valgretten eller ikke har valgret, kan komme med, så valgretten virkelig kan blive almen og omfatte alle, som betaler skat.

Der tales naturligvis også, når man drøfter de 18—21-årige, om ungdommens større eller mindre modenhed. Det er klart, at man meget vel kan finde unge, der ikke er modne nok til at have valgret. Jeg håber,